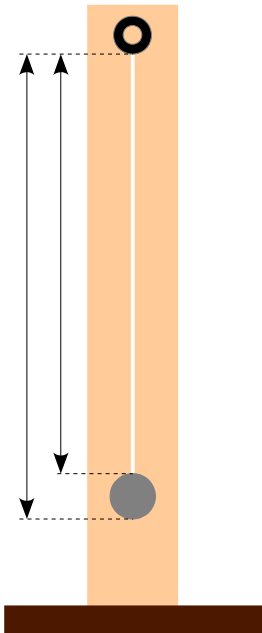

Одређивање убрзања Земљине теже математичким клатном

поступак

- измерити растојање од тачке вешања до горње тангенцијалне површине куглице (l_1)
- измерити растојање од тачке вешања до доње тангенцијалне површине куглице (l_2)
- узети за дужину конца аритметичку средину ове две вредности:

$$l = \frac{l_1 + l_2}{2}$$

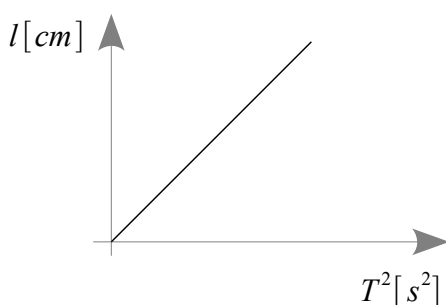
- извести клатно из равнотежног положаја
- водити рачуна да угао отклона буде мали
- истовремено пустити клатно да осцилује и укључити хронометар
- након $n = 30$ пуних осцилација, зауставити хронометар
- очитати и забележити време осциловања (t)
- поступак поновити за неколико (5) дужина клатна
- израчунати вредности за период (T) и квадрат периода (T^2)

Период израчунати по формули: $T = \frac{t}{n}$

Податке унети у табелу:

р.бр. мерења	l_1 [m]	l_2 [m]	l [m]	t [s]	n	T [s]	T^2 [s ²]
1					30		
2					30		
3					30		
4					30		
5					30		

Нацртати график:

- са графика одредити вредност $\frac{l}{T^2} [\frac{cm}{s^2}]$
- уврстити резултат у формулу за гравитационо убрзање:

$$g = 4\pi^2 \cdot \frac{l}{T^2}$$

грешке мерења:

Максималну **релативну грешку** мерења израчунати према обрасцу: $\frac{\Delta g}{g} = \frac{\Delta l}{l} + 2 \cdot \frac{\Delta T}{T}$
 Δl и ΔT су **апсолутне грешке** са којима су измерене дужина конца и период осциловања клатна.

Апсолутну грешку мерења Δg израчунати множењем релативне грешке са вредношћу израчаног гравитационог убрзања.

Резултат представити у форми:

$$g = (g \pm \Delta g) \left[\frac{cm}{s^2} \right]$$

- упоредити добијени резултат са вредношћу гравитационог убрзања у улици Кнеза Михаила у Београду, испред зграде САНУ:

$$g_t = 980.6 \left[\frac{cm}{s^2} \right] \quad (\text{Гравиметријско мерење})$$

- израчунати апсолутну грешку мерења у односу на вредност g_t према:

$$\Delta g = |g - g_t|$$

професор: Миленко Јездимировић